

ตำบลจันทน์จ้าวใต้

อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

รู้จักตนเอง รู้รักษ์วัฒนธรรมบนฐานพอเพียง

สารบัญ

- ๐๖ สภาพแวดล้อม
- ๐๘ ความเป็นมา
- ๑๖ ก้าวเดินด้วยความปลอดภัย
- ๑๘ กลไกการขับเคลื่อน
- ๒๔ รูปธรรมความสำเร็จในพื้นที่
- ๓๖ แผนที่ความรู้
- ๓๘ ลครายจ่าย = เพิ่มรายได้
- ๔๒ ภาคนวนก

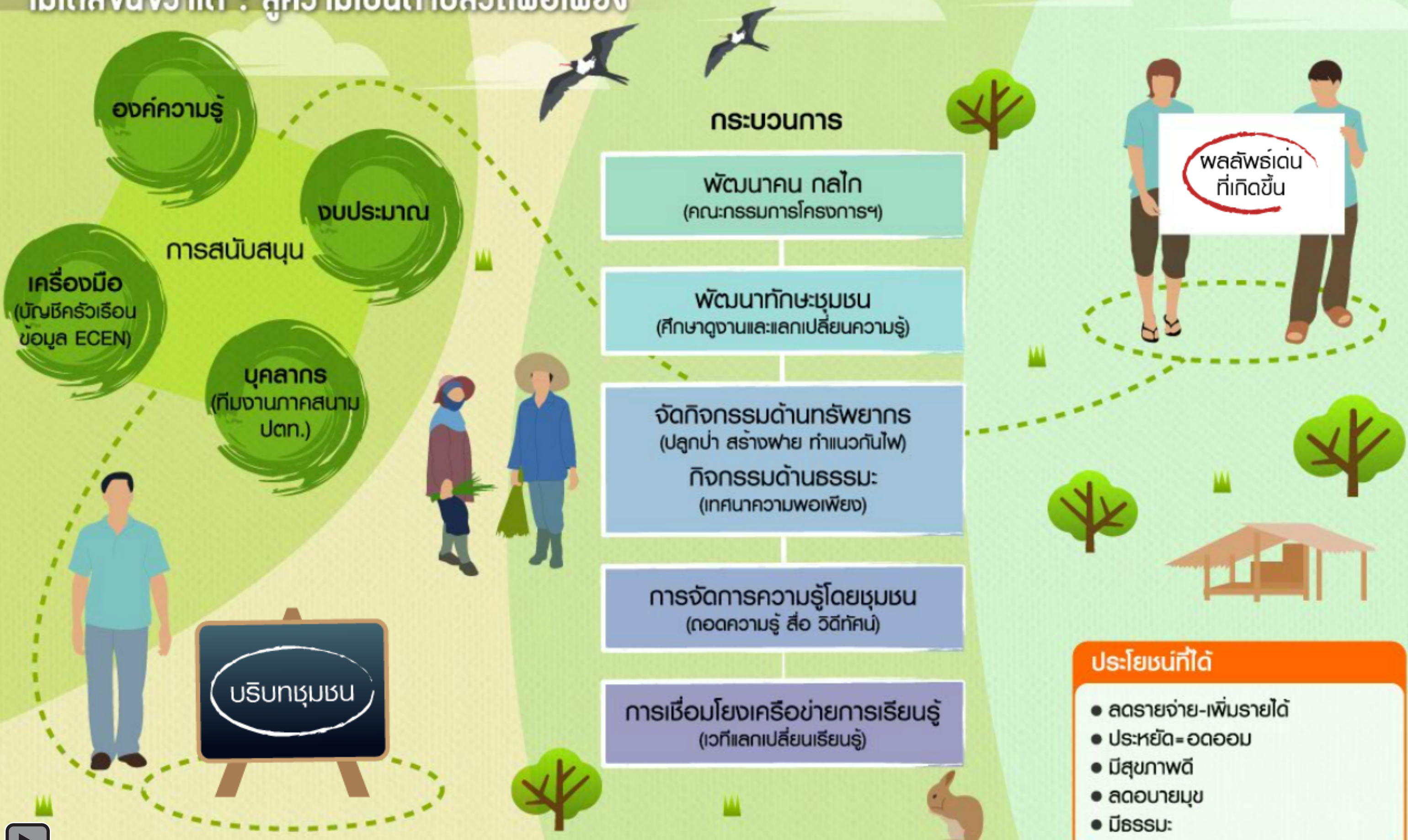

นิยามความปลอดภัยของตำบลจันจว้าใต้

"ชุมชนอยู่ดีมีสุข บัณฑิตความปลอดภัย"

โมเดลจันจว้าใต้ : สู่ความเป็นตำบลวิถีพอเพียง

ประโยชน์ที่ได้

- ลดรายจ่าย-เพิ่มรายได้
- ประหยัด=อดออม
- มีสุขภาพดี
- ลดอบายมุข
- มีธรรมะ

สภาพ แวดล้อม

ตำบลจันจว้าใต้ อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงใหม่ เป็นชุมชนที่พยายามสร้างวิถีการดำรงชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ผู้คนมีจิตสำนึกและพยายามสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างเต็มประสิทธิภาพ มีการสืบทอดวัฒนธรรมพื้นเมืองแบบล้านนา และดำรงรักษาระบบความสัมพันธ์แบบเครือญาติ และระบบอาวุโส ทำให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และสามารถรักษาความเป็นแก่นแท้ของท้องถิ่นเอาไว้ได้ ด้วยความที่มีพื้นฐานด้านทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์อยู่แล้ว เมื่อมีการพัฒนาองค์ความรู้ และมีการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นอย่างต่อเนื่อง ทำให้จันจว้าใต้เป็นอีกชุมชนหนึ่งที่สามารถสะท้อนความเป็นตำบลวิถีพอเพียง เพื่อสามารถเป็นตัวอย่างในการเรียนรู้ของชุมชนอื่นๆ ในประเทศไทย

ปัจจุบันตำบลจันจว้าใต้อยู่ห่างจากตำบลแม่จัน ๑๒ กิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีแม่น้ำสำคัญ ๒ สายไหลผ่าน คือ แม่น้ำจัน และแม่น้ำคำ ชุมชนมีอาชีพหลักคือเกษตรกรรม โดยเฉพาะการทำนา นอกจากนี้ในตำบลยังประกอบไปด้วยพื้นที่ป่าชุมชนเพื่อการใช้สอยที่สำคัญ ตำบลจันจว้าใต้แบ่งการปกครองออกเป็น ๑๒ หมู่บ้าน มีจำนวนครัวเรือน ๓,๐๐๘ ครัวเรือน มีประชากรประมาณ ๘,๕๐๐ คน และมีเนื้อที่ประมาณ ๘๐,๐๐๐ ไร่

ความเป็นมา

ตำบลจันจว้าได้ผ่านการเปลี่ยนแปลงสำคัญในตำบลหลายครั้ง โดยเฉพาะเรื่องการจัดการพื้นที่ที่เคยประสบกับปัญหาการรุกรานเข้ามาของกลุ่มนายทุนและการไหลออกของแรงงานหนุ่มสาวที่ไปทำงานในเมือง จนสร้างผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน แต่ด้วยความที่มีพื้นฐานทางทรัพยากรธรรมชาติที่พร้อม

เมื่อมีการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มของชาวบ้านและมีการสร้างองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งสามารถสรุปพัฒนาการที่เกิดขึ้นของตำบลจันจว้าได้ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๖๔

ยุคของการพึ่งพาทรัพยากรพื้นที่
เพื่อการดำรงชีพ

ชุมชนจันจว้าได้เกิดขึ้นจากการเข้ามาจับจองพื้นที่ทำกินของกลุ่มคนในจังหวัดลำพูน หรือญัฮกุย และเชียงใหม่ ด้วยพื้นที่บริเวณนี้เป็นที่ราบลุ่ม ปลายน้ำและมีแหล่งน้ำธรรมชาติอีกหลายแห่ง จึงมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การทำเกษตรกรรม โดยเฉพาะการทำนา นอกจากนี้ยังมีการทำประมง เพื่อบริโภคและการค้าขนาดเล็ก รวมถึงการเก็บหาของป่าต่างๆ ช่วงเวลานี้จึงเป็นยุคที่ชาวบ้านดำรงชีพด้วยการพึ่งพาอาศัยฐานทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ทั้งดิน น้ำ และป่า

พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

ยุคพืชพาณิชย์และการย้ายถิ่นของ
แรงงานรับจ้าง

จันจว้าได้ได้รับอิทธิพลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๕) โดยนับตั้งแต่ช่วง พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นมา วิถีชีวิตแบบเกษตรกรรมดั้งเดิมเริ่มเปลี่ยนไปตามแรงผลักดันจากภายนอก ชาวบ้านหันมาปลูกพืชเชิงพาณิชย์เป็นหลัก โดยมีพ่อค้าคนกลางจากในเมืองเข้ามารับซื้อและนำต้นทุนทางการเกษตรเข้ามาขาย ทั้งเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลง และเครื่องมือทางการเกษตรต่างๆ ทำให้ชุมชนต้องพึ่งพาระบบตลาดและสถาบันการเงิน

ในการทำเกษตรเป็นหลัก นอกจากนี้ยังเกิดการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อขยายพื้นที่ทำกินจนเกิดปัญหาอื่นๆ ตามมาทั้งวิกฤติภัยแล้งและการเจือปนของสารพิษในน้ำ

ขณะเดียวกันก็เกิดผลกระทบทางสังคมด้วยเช่นกันคือ เกิดการไหลออกของแรงงานหนุ่มสาวเพื่อไปทำงานในเมืองมากขึ้นทำให้ภายในชุมชนคงเหลือแต่เยาวชนและคนแก่ จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปทำให้เกิดปัญหาสุขภาพเสียด การทะเลาะวิวาท การตั้งครุ่ร่ก่อนวัยอันควร และปัญหาผู้สูงอายุถูกทอดทิ้ง

พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๕๑

ยุคการปรับตัวของชุมชน และการเข้ามาของหน่วยงานเพื่อสังคม

ช่วงประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ตำบลจันจว้าใต้ได้รับการเข้ามาพัฒนาจากโครงการ R3A ที่ต้องการเปิดพื้นที่ให้เกิดการพัฒนา โดยจังหวัดเชียงรายเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการพัฒนากลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง ทำให้มีการคัดค้านผ่านเพื่อเปิดช่องทางการค้า ทำให้กลุ่มนายทุนจากกรุงเทพฯ เข้ามากว้านซื้อที่ดินจากชาวบ้าน แต่ถึงแม้ว่าที่ดินบางส่วนได้เปลี่ยนมือจากชาวบ้านไปสู่นายทุนรายใหญ่ ก็ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการขาดแคลนที่ดินทำกินของชาวบ้าน หรือการแย่งแหล่งน้ำในการทำเกษตรกรรมมากนัก แต่ขณะเดียวกันชุมชนกลับได้รับผลกระทบในเรื่องของกลิ่นและสารเคมีตกค้างตามแหล่งน้ำต่างๆ จึงทำให้เกิดการรวมกลุ่มของชาวบ้าน ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มเกษตรปลอดสารเคมีบ้านป่าสักหลวง และโรงเรียนชาวนา ด้วยการสนับสนุนของเทศบาลตำบลจันจว้าใต้และมูลนิธิพัฒนา

ชุมชนและเขตภูเขา โดยโรงเรียนจันจว้าวิทยาคม นำโดย ศาคร โรจน์คำลือ โดยได้ดึงกลุ่มเด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่า รวมถึงการจัดการทรัพยากรน้ำที่มี ไพบูลย์ วงศ์ใหญ่ ผู้มีความรู้ในเรื่องระบบเหมืองฝายเป็นผู้นำ ส่งผลให้ตำบลจันจว้าใต้เกิดการปรับตัวไปสู่รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายลุ่มน้ำจันและเครือข่ายสองลุ่มน้ำในเวลาต่อมา

ขณะเดียวกันยังมีการรวมกลุ่มเพื่อจัดการปัญหาทางสังคม นำโดยพระอธิการสมหมาย ปุญญาคม วัคกีวร้าว ได้เข้ามาทำงานร่วมกับกลุ่มเยาวชนและผู้สูงอายุมากขึ้น สนับสนุนการทำกิจกรรม เพื่อรื้อฟื้นวัฒนธรรม การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การรณรงค์ทางสังคม และการให้กำลังใจในสังคม เพื่อรื้อฟื้นความสัมพันธ์ขึ้นมา

■ กุญแจสู่ความสำเร็จ

ตำบลจันจว้าได้มีต้นทุนสำคัญในการพัฒนาจากกลุ่มเหมืองฝายในพื้นที่ และการสนับสนุนของมูลนิธิพัฒนาชุมชนและเขตภูเขา (พชว.) ในด้านการจัดการทรัพยากรน้ำ และยังมีกลุ่มโรงเรียนที่เข้ามามีบทบาทในการอนุรักษ์ป่า ส่วนวัดในชุมชนก็มีบทบาทสำคัญในการจัดการด้านวัฒนธรรมจนทำให้มีการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ตามมา นอกจากนี้ชุมชนยังเห็นความสำคัญของการทำเกษตรกรรมปลอดสารเพื่อลดปัญหาเรื่องต้นทุนทางการเกษตร รวมถึงแก้ปัญหาเรื่องสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากสารพิษจากการเกษตร จึงมีการก่อตั้งโรงเรียนชาวนาและกลุ่มเกษตรปลอดสารบ้านป่าสักหลวง ต้นทุนการพัฒนาเหล่านี้ได้ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของชุมชนไปตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในที่สุด

ตำบลจันจว้าได้เข้าสู่โครงการรักษ์ป่า สร้างคน ๘๔ ตำบล วิถีพอเพียง ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ในระยะที่ ๒ โดยมูลนิธิพัฒนาชุมชนและเขตภูเขา ได้หารือร่วมกับหน่วยงานและแกนนำในพื้นที่ ทั้งเทศบาลตำบลจันจว้าได้ โรงเรียนชาวนา และกลุ่มแกนนำเหมืองฝาย ซึ่งตั้งเป้าหมายในการเข้าร่วมโครงการฯ เพื่อต่อยอดการพัฒนาด้านการจัดการน้ำเป็นหลัก และส่งผลต่อเนื่องไปสู่การพัฒนาด้านอื่นๆ ที่ชุมชนมีพื้นฐานอันเข้มแข็งเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 💧

ก้าวเดิน ด้วยความพอเพียง

การดำเนินงานโครงการฯ ในระยะแรกได้รับอิทธิพลและทุนเดิมจากมูลนิธิพัฒนาชุมชนและเขตภูเขา โรงเรียนชาวนา และกลุ่มแม่เมืองแม่ฝาย โดยคาดหวังที่จะพัฒนาให้เกิดเครือข่ายลุ่มน้ำแม่จันและเครือข่าย ๒ ลุ่มน้ำ คือ ลุ่มน้ำแม่จัน และลุ่มน้ำแม่คำ แต่เนื่องจากประเด็นการทำงานมีกรอบเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง การเลื่อนงานด้านครัวเรือนพอเพียงอาสาและประเด็นด้านพลังงานเพิ่มเติมเข้ามาทำให้กลุ่มแม่เมืองแม่ฝาย เข้ามามีบทบาทเป็นหลักในกิจกรรมด้านการจัดการทรัพยากรน้ำ

และคณะกรรมการโครงการฯ ต้องหันมาคิดใหม่ทำใหม่ วางบทบาทหน้าที่กันใหม่ และสร้างกลไกหลักในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดกิจกรรม กระบวนการและแผนงานที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ คณะกรรมการโครงการฯ ตำบลจันจว้าใต้ ทีมงานภาคสนาม ปตท. และหน่วยงานภาคีพัฒนาที่เข้าร่วมขับเคลื่อนตำบลวิถีพอเพียง

คณะกรรมการโครงการฯ ตำบลจันจว้าใต้

ประธานคณะกรรมการโครงการฯ
นายสมัย ใจบำรุง

คณะกรรมการฝ่าย
บริหารแผนงาน/กิจกรรม

พระอธิการสมหมาย ปุณฺณาคโม
นางสาวรจนา จันทาพูน
นางบัวแก้ว จินดาธรรม

คณะกรรมการฝ่าย
การเงินและบัญชี

นางบานเย็น จัปใจนาย
นางวนิดา นาทะสัน
นายณัฐพงษ์ ทิพย์รัตน์
นางณัฐธิดา ภิมัน
นางจิตานันท์ จันทร

คณะกรรมการฝ่าย
จัดซื้อจัดจ้าง

นายไพบุลย์ วงศ์ใหญ่
นายทอง สาระตา
นายคำ กันแก้ว

คณะกรรมการฝ่าย
ติดตามและประเมินผล

นายชาญ บุญยงค์
นางจันทร์ดี ทายะนา
นางคำปັນ มุลกาศ
นางวรรณ ร้องคำ
นางอรรวรรณ วงศ์ใหญ่
นางบรรจง แสนแพทย์
นางคำปັນ ปินทรายมูล

การดำเนินงานที่ผ่านมามีคณะกรรมการโครงการฯ ได้มีการปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานให้มีทิศทางที่ชัดเจนมากขึ้น แต่การลอบทบาทของมูลนิธิพัฒนาชุมชนและเขตภูเขา และโรงเรียนชานาทำให้เกิดความกังวลและความไม่แน่ชัดระดับหนึ่งในทิศทางการทำงานของคณะกรรมการโครงการฯ แต่ขณะเดียวกัน ก็ยังคงมีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินโครงการฯ ให้สำเร็จตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ ดังที่ ประธาน อสม. และหนึ่งในคณะกรรมการโครงการฯ กล่าวว่า "ก็ไม่ได้ท้อแท้หรือยอมแพ้ ใจยังสู้ และคิดว่าปัญหา และอุปสรรคจะทำให้เรามีกำลังใจในการทำงานต่อไป" เมื่อพิจารณากำลังคนและทุนเดิมที่เหลืออยู่จึงแบ่งบทบาทการทำงานกันใหม่ ดังแผนภาพ

ทุนเดิมผู้รู้และผู้เชี่ยวชาญในโครงการฯ ตามประเด็นงาน

ทุนเดิมประเด็นงานด้าน การพัฒนาครัวเรือนอาสา

- นางอัมพร กาจุม (หมู่ ๑๒)
- นางวนิดา นาทะสันต์ (หมู่ ๑)
- นางวรรณนา ร้องคำ (หมู่ ๓)
- นายบิลลี่ ลาคคมม (หมู่ ๒)
- นางสาวบ้านเย็น จับใจนาย (หมู่ ๓)
- นางมาลัยทอง แสนแพทย์ (หมู่ ๖)

ทุนเดิมประเด็นงานด้าน วัฒนธรรม

- พระครูประสิทธิ์ ปุณฺณตม (เป็นพระธรรมทูต (บรรยายธรรมะ) ให้ข้อคิดในการครองชีพอย่างพอเพียง)
- นางจิตนันท์ จันท (หมู่ ๔)
- นายศรีไทย เสนา (ประธานกลุ่มผู้สูงอายุ)

ทุนเดิมประเด็นงานด้าน ทรัพยากร

- นายสาคร ไรจน์คำลือ คุรุประจำ โรงเรียนจันทน์จ้าววิทยาคม
- นายไพบุลย์ วงศ์ใหญ่ (ผู้ประสานงาน กลุ่มเหมืองฝาย)
- นายคำป็น มูลกาต (ประธานเหมืองฝาย)

ทุนเดิมประเด็นงาน ด้านเกษตรปลอดสาร

- นางบัวแก้ว จินดาธรรม
- นางคำป็น ปินทรายมูล
- นายสมบุญรณ์ ลือเลิศ

ทุนเดิมประเด็นงานด้าน พลังงานทางเลือก

- นายปิ่น ไชยเหล็ก
- พระครูประสิทธิ์ ปุณฺณตม

คณะกรรมการโครงการฯ ในปัจจุบัน จึงมีบทบาทในการทำหน้าที่
รับผิดชอบแผนงานและกิจกรรมต่างๆ โดยศึกษาข้อมูลองค์ความรู้
คนต้นแบบและนำมาขยายผลไปสู่คนในชุมชน รวมถึงสนับสนุนให้เกิดเวที
การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้คนต้นแบบ สนับสนุนกิจกรรมการ
เรียนรู้ของกลุ่มคนและชุมชน มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านสื่อต่างๆ และ
กิจกรรมสนับสนุนครัวเรือนพอเพียงอาสาที่เป็นครัวเรือนต้นแบบ เพื่อให้
เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

ทีมงานภาคสนาม ปตท.

ทีมงานภาคสนาม ปตท. ซึ่งประกอบด้วย ๓ ส่วน ถือ
เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงานโครงการฯ ไปสู่เป้าหมาย
ของความสำเร็จ มีบทบาทในการจุดประกายความคิดสนับสนุน
และสร้างความเข้าใจต่อโครงการฯ ประกอบด้วย

ที่ปรึกษาภาค

ทำงานในฐานะเป็นแรงหนุนให้เกิดความเข้าใจใน
โครงการฯ และสร้างความเข้าใจต่อภาคีที่เข้าร่วมโครงการฯ
อาทิ มูลนิธิพัฒนาชุมชนและเขตภูเขา โรงเรียนจันทวี
วิทยาคม และวัดกิ้วร้าว

เจ้าหน้าที่ประจำภาค

มีบทบาทในการทำงานที่คอยประสานภาคี หนุนเสริม
ประเมิน และติดตามการทำงานของคณะกรรมการโครงการฯ

เจ้าหน้าที่ประจำตำบล

ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างคณะกรรมการโครงการฯ
และเจ้าหน้าที่จากส่วนกลาง โดยได้สะท้อนแนวคิดในการ
ทำงานว่า "พยายามใช้ทุนเดิมที่มีในเรื่องของความสัมพันธ์กับ
คณะกรรมการโครงการฯ ทำงานในลักษณะที่เป็นเนื้อเดียวกับ
ตำบลให้มากที่สุดและพยายามระลึกถึงความต้องการของ
ชุมชนเป็นตัวตั้ง อีกทั้งต้องเรียนรู้ถึงธรรมชาติของคนใน
ชุมชน และปรับใช้ส่วนนี้ให้เกิดประโยชน์ต่อการทำงานให้
มากที่สุด" 💧

■ รูปธรรมความสำเร็จในพื้นที่ ฟื้นฟูวัฒนธรรมสู่ความพอเพียง

การจัดการด้านวัฒนธรรม
ที่มีอยู่เดิม โดยผ่านวัด
และกลุ่มเยาวชน

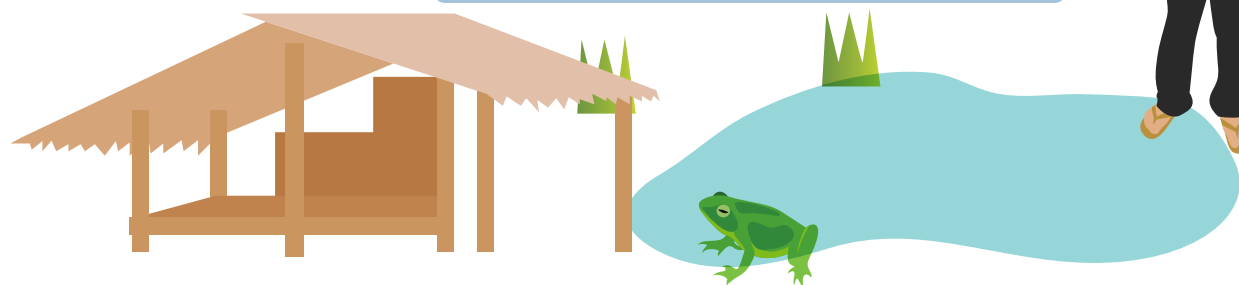

กิจกรรมหนุนเสริม

- ส่งเสริมการทำบัญชีครัวเรือน
ต่อยอดเป็นกิจกรรมงดเหล้าในงานขาว-ดำ
- กิจกรรมธรรมชาติ เช่น การปลูกป่า
- หลักสูตรภูมิปัญญาชาวบ้าน

ขยายผลสู่ห้องเรียนชุมชน
และสืบสานมรดกทางวัฒนธรรม

การจัดการวัฒนธรรมสู่ความพอเพียงเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายใต้การหนุนเสริมของโครงการฯ ที่เข้าไปต่อยอดกับทุนเดิมที่มีในตำบล โดยเน้นไปที่กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับวัดกิ้วพรวัวโดยมีพระครูประสิทธิ์ ปุณฺณคม พระนักพัฒนาเป็นแกนนำหลักในการขับเคลื่อน มีเป้าหมายหลักเพื่อการพัฒนาจิตใจคนในชุมชนให้เข้าถึงแก่นของความพอเพียงอย่างแท้จริง

การจัดการด้านวัฒนธรรมที่มีอยู่เดิมของชุมชนนั้น มีกิจกรรมหลากหลายและเน้นการมีส่วนร่วมของกลุ่มเยาวชน เพื่อให้เป็นตัวเชื่อมโยงไปสู่องค์กรและกลุ่มอื่นๆ ในชุมชน ทั้งการจัดการขยะ การใช้พลังงานทางเลือก การดูแลและพัฒนาเยาวชน การป้องกันโรคเอดส์ (HIV) การลดอบายมุข การแก้ปัญหายาเสพติด การเรียนรู้และการอนุรักษ์ภาษาล้านนา และการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

โครงการฯ ได้เข้าไปหนุนเสริม อาทิ การส่งเสริมการทำ บัญชีครัวเรือน ซึ่งพระอธิการสมหมายได้นำไปโยงเรื่องการงคเค็ม สุราเข้ากับการลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และต่อยอดเป็นกิจกรรม "รณรงค์คเหล้าในงานชาว-คำ" ของชุมชนทำให้ชุมชนเกิดความตระหนักถึงปัญหา การสอดแทรกแนวคิด เรื่องความพอเพียง เข้ากับธรรมะ และกิจกรรมธรรมชาติ อาทิ การปลูกป่า เป็นการยกระดับและพัฒนาจิตใจให้สอดคล้องกับหลักธรรมพระพุทธศาสนา และเศรษฐกิจพอเพียง

ในดำเนินงานวัฒนธรรมชุมชน โครงการฯ ได้เข้าไปต่อยอด เรื่องการทำหลักสูตรชุมชน เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ กิจกรรมทำหลักสูตรภูมิปัญญาชาวบ้านสู่โรงเรียนหรือครู ภูมิปัญญาทั้งยังส่งเสริมให้ชาวบ้านกระจายความรู้สู่โรงเรียน ได้แก่ การสอนหลักสูตรคนตรีพื้นเมือง ภาษาล้านนา การทำสื่อ ศาสนพิธี การสืบค้นเครื่องมือประกอบอาชีพในท้องถิ่น และการถ่ายทอดการนวดพื้นบ้านแก่เยาวชน

กิจกรรมเหล่านี้ ทำให้เกิดการสืบสาน ความรู้และช่วยพัฒนาจิตใจของคนในชุมชน ผ่านห้องเรียน ชุมชนที่ทุกคนสามารถเรียนรู้ ได้ทุกที่ ทุกเวลา โดยมีวัดกิ้วพ้าวเป็นเสมือน ศูนย์กลางจัดการความรู้ในท้องถิ่น โดยมี องค์ประกอบสำคัญ คือ "พ่อครู แม่ครู" หรือ บุคคลที่สามารถเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ในท้องถิ่น ด้านต่างๆ โดยการเรียนการสอนจะเป็นแบบ ทั้งเชิงรุกและเชิงรับ คือ การเข้าไปขอเรียน กับพ่อครู แม่ครูในพื้นที่ ปฏิบัติงานจริง หรือ เชิญพ่อครู แม่ครูมาเป็นวิทยากรที่วัด โดย การเรียนการสอนทุกครั้ง ผู้เรียนจะช่วยกัน ถอดองค์ความรู้และเทคนิควิธีที่เรียนรู้ออกมา แล้วรวบรวมเป็นคำราเก็บไว้ที่วัดเพื่อให้คนอื่นๆ ได้มาเรียนรู้ต่อไป โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อที่ จะจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของตำบล

นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมอนุรักษ์และดูแล ธรรมชาติในวัดเพื่อร่วมกันรักษาธรรมชาติในวัด ที่หาได้ยากไว้ให้ลูกหลานได้ศึกษา และสืบทอด คำสอนทางพระพุทธศาสนา โดยมีวัดกิ้วพ้าว เป็นที่เก็บรวบรวมคัมภีร์โบราณที่เขียนด้วยภาษา ล้านนาไว้เป็นจำนวนมาก มีทั้งเรื่องราว ชาดก คติธรรม เวทย์มนต์ไสยศาสตร์ กิจกรรมนี้ทำให้ เกิดการทำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นและการ อนุรักษ์ธรรมชาติในวัด เกิดการสืบทอดมรดกทาง วัฒนธรรมของท้องถิ่นให้คงอยู่ไม่สูญหายไป

ขั้นตอน	ขั้นที่ ๑	ขั้นที่ ๒	ขั้นที่ ๓	ขั้นที่ ๔
กิจกรรม	การเก็บและคืนข้อมูล ECEN	การทำบัญชีครัวเรือน	กิจกรรมสนับสนุนครัวเรือนพอเพียงอาสา ๑ . เลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์ ๒. เลี้ยงไก่ไข่ ๓ . บ่อขยะและปุ๋ยหมัก	การจัดตั้งกองทุนครัวเรือนพอเพียงอาสา
รูปธรรม	๑ . ได้ข้อมูลตำบล ๒. เกิดกลไกครัวเรือนพอเพียงอาสา ๓ . ภาคีสสนับสนุน (วัด โรงเรียน อสม.)	๑ . ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ๒. รู้ตัวรู้ตน ๓ . ปลูกอยู่ปลูกกิน ๔ . พึ่งพาตัวเอง	๑ . ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ๒. ต่อยอดทักษะชุมชน ๓. เอื้อเฟื้อและแลกเปลี่ยน ๔. ต่อยอดกลไก	๑ . ลดการพึ่งพาทางการเงิน ๒. การจัดการหาเงินด้วยตัวเอง ๓ . การต่อยอดงานครัวเรือนพอเพียงอาสา
วิเคราะห์ ๘ เป้าหมาย	๑ . ได้วิเคราะห์ชุมชน ๒. เกิดทักษะชุมชน ๓. มีการประสาน ภาคภาคิในชุมชน (วัด โรงเรียน เยาวชน)	๑ . ได้วิเคราะห์ชุมชน ๒. เกิดทักษะชุมชน ๓ . มีการประสานภาคิในชุมชน (วัด โรงเรียน เยาวชน)	๑ . ต่อยอดทักษะชุมชน ๒. พัฒนาจิตใจ	๑. กองทุนออมทรัพย์

เดิมการทำงานครัวเรือนพอเพียงอาสาของตำบลจันจว้าใต้ มีการส่งเสริมให้ชาวบ้านฝึกทำบัญชีครัวเรือน และการทำเกษตรปลอดสารกับกลุ่มเกษตรปลอดสาร (เกษตรพื้นบ้าน) บ้านป่าสักหลวง โดยมีวัดแก้วพริ้ว โรงเรียนจันจว้าวิทยาคม เยาวชน และ ศาคร โรจน์คำล้อมรวมทั้งสถานีนามัยตำบลจันจว้าใต้และอสม. แห่งตำบลจันจว้าใต้ เป็นผู้มีบทบาทในการทำงาน และมีมูลนิธิพัฒนาชุมชนและเขตภูเขา (พชภ.) และโรงเรียนชานาโคยให้การสนับสนุน

โครงการฯ ได้กำหนดหนุนเสริมให้มีการพัฒนาครัวเรือนพอเพียงอาสา ด้วยการชักชวนชาวบ้านเข้าร่วมโดยมีกรรมการหมู่บ้านของแต่ละหมู่บ้านมาเป็นประธานครัวเรือนพอเพียงอาสา ซึ่งจะต้องเป็นคนพูดเก่ง มีจิตใจดี และทำตัวเป็นต้นแบบที่ดี เพื่อนำไปสู่เงื่อนไขไปสู่การพึ่งพาตนเอง พยายามเต็มเต็มในตำบล อันเป็นเงื่อนไขไปสู่การพึ่งพาตนเอง หรือครองตนอย่างพอเพียงของครัวเรือนพอเพียงอาสา มีอยู่ ๔ ปัจจัยสำคัญ คือ

๑ การทำบัญชีครัวเรือน โดยสนับสนุนกิจกรรมการอบรม ประเมินติดตาม และการประชุมเกี่ยวกับการทำบัญชีครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประโยชน์ของการทำบัญชีครัวเรือนนั้นทำให้ชาวบ้านรู้สถานะทางการเงินของตนเอง อันจะนำไปสู่การวางแผนการใช้จ่ายหรือลงทุนในอนาคต

๒ พลังงานทางเลือก ได้แก่ เตาชีวมวลที่เลื่อย เตาเผาถ่าน ๒๐๐ ลิตร และการทำน้ำอุ่นด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งปัจจุบันมีครัวเรือนพอเพียงอาสาจำนวนหนึ่งที่หันมาใช้พลังงานทางเลือกจนเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

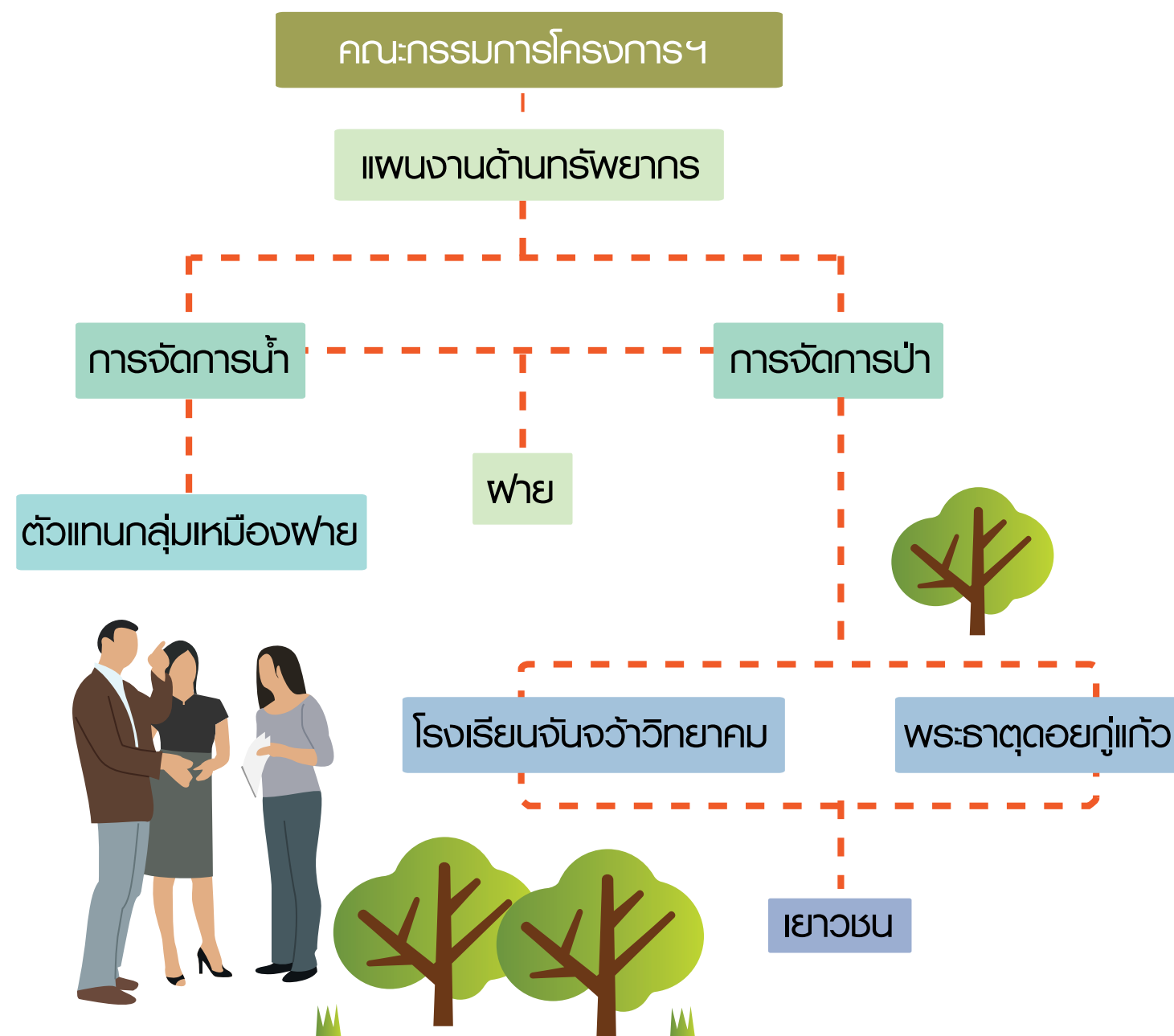
๓ กิจกรรมหนุนเสริมครัวเรือน
พอเพียงอาสา ประกอบด้วย การเลี้ยงปลา
ในบ่อซีเมนต์ การทำบ่อปุ๋ยจากขยะ และ
การเลี้ยงไก่ไข่เหล่านี้ เป็นรูปธรรมในด้านการ
พึ่งพาตนเอง และลดรายจ่าย ให้กับ
ครัวเรือนพอเพียงอาสา

๔ กองทุนครัวเรือนพอเพียงอาสา
เป็นการรวมตัวกันของสมาชิกครัวเรือน
พอเพียงอาสา เพื่อสานสัมพันธ์ระหว่าง
กัน และมีจุดร่วมในการแบ่งปัน เฉลี่ย
ทุกข์สุข รวมทั้งยังคาดหวังในการระดม
ทุนสำรองในการจัดกิจกรรมต่างๆ ต่อไป

รูปธรรมจากการดำเนินงาน
กิจกรรมครัวเรือนพอเพียงอาสา ทำให้
เกิดผลในการรู้ตัวรู้ตนของชาวบ้าน ใน
เรื่องราวรับรายจ่าย สร้างความซื่อสัตย์
ให้กับสมาชิกอาสาในการทำระบบบัญชี
ครัวเรือน เป็นบันทึกช่วยจำ และช่วยวางแผน
การลงทุนในอนาคต ส่วนกิจกรรมต่อยอด
ทั้งการจัดการขยะ การเลี้ยงปลา และ
การเลี้ยงไก่ไข่ เป็นอีกอาชีพที่สร้าง
รูปธรรมของการพึ่งพาตนเอง และลด
รายจ่ายในครัวเรือน

การจัดการทรัพยากรป่า

สภาพป่าไม้ของตำบลจันจว้าไต่ก่อนปี พ.ศ.๒๕๓๐ นั้นมีพื้นที่ป่าใช้สอยชุมชนในลักษณะของป่าอนุรักษ์ที่จัดการโดยคณะกรรมการแต่ละหมู่บ้าน ต่อมาป่าใช้สอยชุมชนได้ถูกแผ้วถางและซื้อขาย ทำให้ที่ดินกลายเป็นสินค้าและสภาพป่าใช้สอยชุมชนเริ่มหมดไป ในปี พ.ศ.๒๕๓๑ ชุมชนจึงได้มีการเคลื่อนงานการอนุรักษ์ป่าโดยโรงเรียนจันจว้าวิทยาคม ซึ่งมี ศาคร โรจน์คำลือ เป็นผู้นำในการชักชวนเด็กและเยาวชนมาเป็นกลไกในการทำงานอนุรักษ์และปลูกป่าเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน ต่างๆ อาทิ YMCA ศูนย์สิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงราย และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นต้น

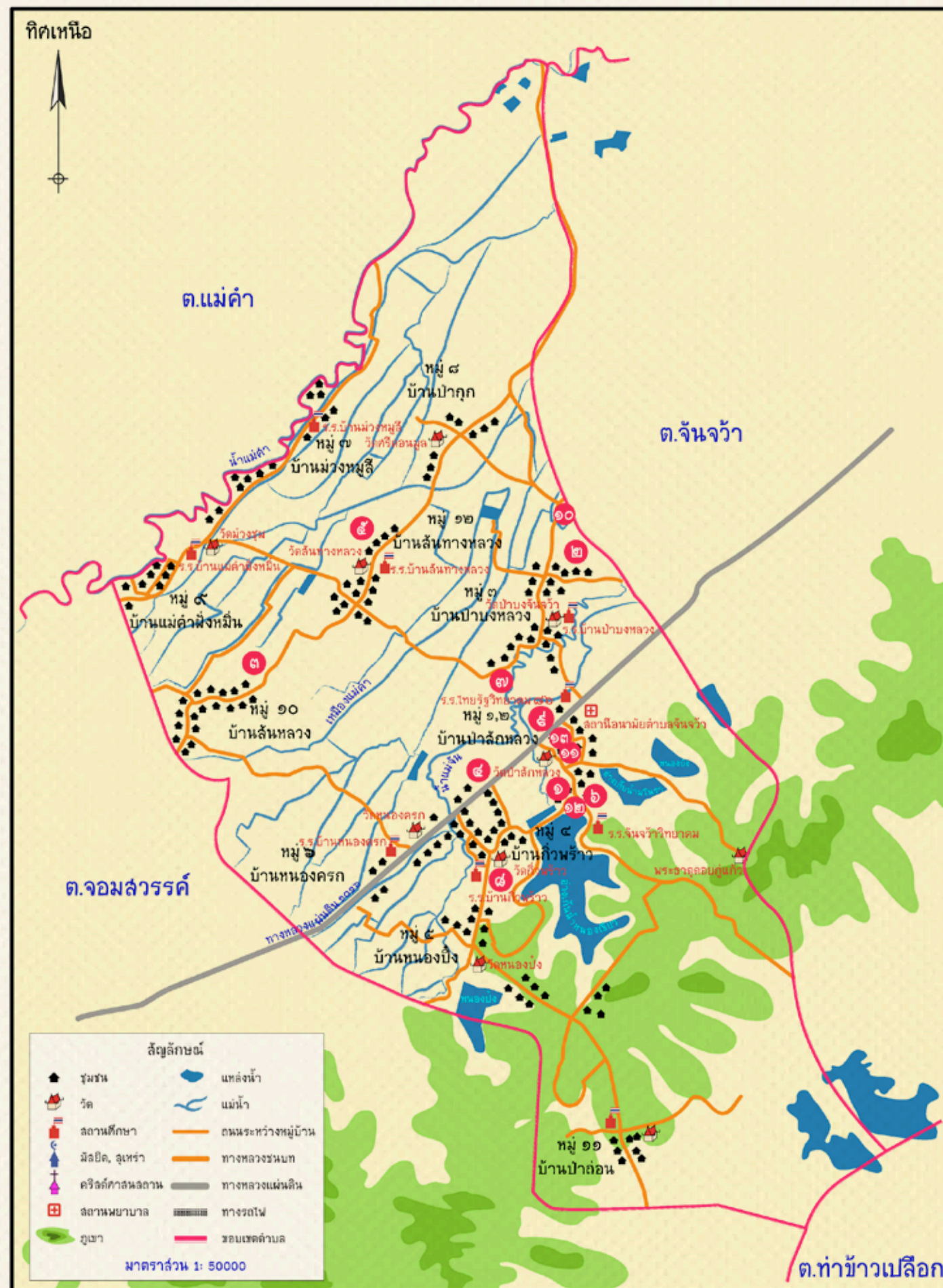
เมื่อโครงการฯ เข้ามา จึงมีการต่อยอดเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ และพัฒนาเป็นแผนปี พ.ศ.๒๕๕๒ - ๒๕๕๔ ที่มีเนื้อหาสาระสำคัญ ได้แก่

๑. การต่อยอดความรู้ด้านการจัดการทรัพยากร และการสร้างเครือข่ายตำบลแห่งการเรียนรู้ เรื่องการจัดการทรัพยากร ด้วยการส่งแกนนำคณะกรรมการโครงการฯ ออกไปศึกษาดูงานตามที่ต่างๆ
๒. การต่อยอดการทำค่ายปลูกป่า และการสร้างจิตสำนึกเรื่องการจัดทรัพยากรธรรมชาติ โดยใช้ชื่อ "กิจกรรมค่ายสร้างป่า สร้างคน" มีเป้าหมายให้เยาวชน ครั้วเรือนพอเพียงอาสา และลูกของครั้วเรือนพอเพียงอาสา มีจิตสำนึกในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทั้งดิน น้ำ และป่า
๓. การหนุนเสริมให้เยาวชนเรียนรู้ เพื่อต่อยอดการทำงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังมีการเขียนโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การต่อยอดการทำงานในชุมชน รวมทั้งจัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ และจัดทำสื่อต่างๆ ทั้งป้ายรณรงค์และรายการวิทยุ เพื่อขยายความรู้สู่ชุมชน

ผลของการดำเนินงานด้านการจัดการทรัพยากรป่าของโครงการฯ ทำให้เกิดการเติบโตของจิตสำนึกในเรื่องการอนุรักษ์ป่า และการให้ความสำคัญต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เกิดความร่วมมือจากหลายฝ่ายในชุมชนเพื่อเคลื่อนงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร มีการเกิดและเพิ่มขึ้นของพื้นที่ป่าชุมชน ฝายน้ำล้น และแนวกันไฟต่างๆ และเกิดเครือข่ายของคณะกรรมการโครงการฯ และครั้วเรือนพอเพียงอาสาระหว่างจังหวัด และในภาคเหนือ 💧

■ แผนที่ความรู้

รายชื่อแหล่งเรียนรู้ตำบลจันจว้าใต้

จุดเรียนรู้

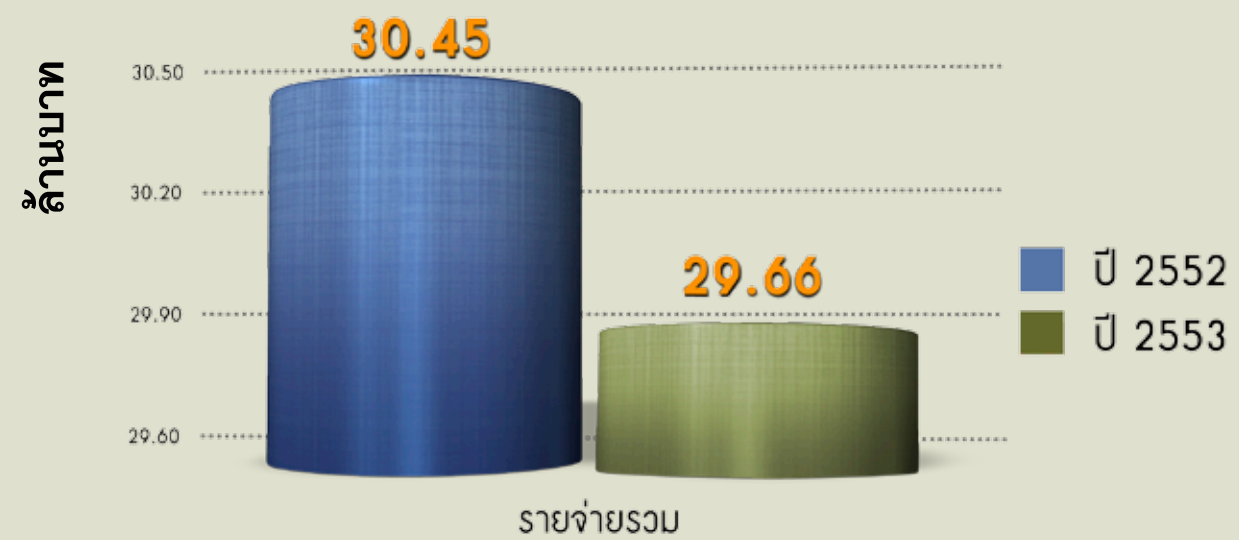
- ๑ กลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษบ้านป่าสักหลวง
- ๒ จุดเรียนรู้การทำเกษตรแบบครอบครัวและเศรษฐกิจ เพื่อลดต้นทุนในการทำเกษตร
- ๓ จุดเรียนรู้การทำเกษตรผสมผสาน
- ๔ จุดเรียนรู้การทำเกษตรอินทรีย์แบบครัวเรือน
- ๕ จุดเรียนรู้การทำปุ๋ยอินทรีย์
- ๖ จุดเรียนรู้พลังงานทดแทน
- ๗ โรงเรียนชาวนาบ้านปางหลวง
- ๘ โรงเรียนชาวนา วัฒนธรรมท้องถิ่น (วัดกิ้วร้าว)
- ๙ วิทยุชุมชนโยนนคร
- ๑๐ ศูนย์เรียนรู้การเพาะเห็ด
- ๑๑ จุดเรียนรู้ เกษตรปลอดภัยและน้ำหมักชีวภาพ
- ๑๒ จุดเรียนรู้พลังงานทดแทน
- ๑๓ จุดเรียนรู้เกษตรผสมผสาน

■ ลดรายจ่าย = เพิ่มรายได้

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเศรษฐกิจและพลังงาน ในภาพรวมของตำบลระหว่างปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓ พบว่า รายจ่ายรวมในปี ๒๕๕๓ ลดลง ๐.๗๘ ล้านบาท คิดเป็น ๓% ของรายจ่ายรวมในปี ๒๕๕๒ ดังแผนภูมิ

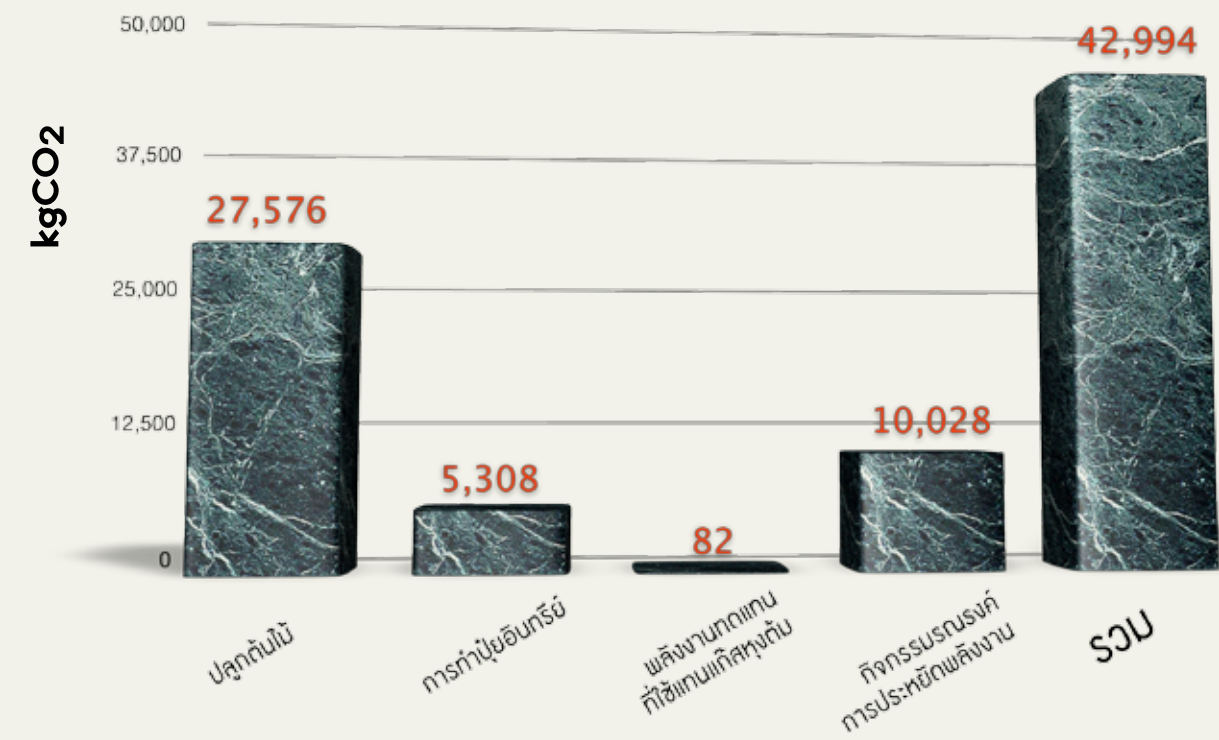
แผนภูมิ เปรียบเทียบข้อมูล รายจ่ายรวมระหว่างปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓

ปริมาณการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ที่ลดลงจากการทำกิจกรรม
ตลอดระยะเวลาที่เข้าร่วมโครงการฯ

คำนวณจันจว่าได้ลดการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ลงได้ ๔๒,๘๘๔ กิโลกรัม จากกิจกรรมปลูกต้นไม้ กิจกรรม
รณรงค์การประหยัดพลังงาน การทำปุ๋ยอินทรีย์ และพลังงานทดแทนที่ใช้แทนแก๊สหุงต้ม

หมายเหตุ : เก็บข้อมูลจากกลุ่มครัวเรือนพอเพียงอาสาที่เข้าร่วมโครงการฯ

ภาคผนวก

รายชื่อคนต้นแบบ...บทสรุปความพอเพียง

พระครูประสิทธิ์ ปุญญคม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

"หัวใจของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้คือ ผู้รู้ที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ มีความสุขกับการให้ ส่วนผู้ไม่รู้ สืบทอดองค์ความรู้ และมีความพอใจกับการรับ"

พระครูประสิทธิ์ หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า "ครูลุงหมาย" เป็นพระนักพัฒนาผู้มีความรู้รอบด้าน และมีบทบาทสำคัญในด้านการดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนจันทจำใต้ ทั้งงานด้านศาสนา วัฒนธรรม งานด้านการปกครอง การศึกษา และกิจกรรมทางสังคมด้านอื่นๆ ด้วยยึดแนวทางการทำงานเป็นทีม ท่านได้เปิดโอกาสให้เด็ก เยาวชน และชาวบ้านมีส่วนร่วมกับกิจกรรมชุมชน โดยเฉพาะการแก้ปัญหาต่างๆ และยังเป็นผู้ริเริ่มโครงการห้องเรียนชุมชนที่มีแนวคิดที่ว่าทุกที่ในชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ได้ และการเรียนรู้นั้นสามารถถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น ทุกคนจึงเป็นได้ทั้งครูและนักเรียนที่เรียนรู้ได้อย่างไม่สิ้นสุด

บัวแก้ว จินดารธรรม เกษตรปลอดสารพิษ

"ให้เอาไปปลูก อย่ากินจนหมดเชื้อ หมายความว่า ให้เอาไปขยายพันธุ์ต่อด้วยอย่าเอาไปปลูกกินอย่างเดียว"

บัวแก้วเป็นบุคคลต้นแบบในการทำเกษตรกรรมปลอดสารพิษที่ใช้ชีวิตอย่างสมถะโดยยึดแนวทางปลูกเพื่อกิน หลีกเลี่ยงกินจึงขาย บัวแก้วมีประสบการณ์การทำเกษตรที่ล้มเหลวจากการปลูกพืชเศรษฐกิจเชิงเดี่ยวเพื่อขาย ทำให้ต้องพึ่งพาเครื่องเกษตรและพึ่งพาตลาดเป็นหลัก แต่กลับพบว่า "ยิ่งทำ ยิ่งจน" ทำให้บัวแก้วหันมาปลูกพืชผักสวนครัวแบบผสมผสานไว้กินเอง และเริ่มลองผิดลองถูกและไปดูงานเพื่อเรียนรู้การจัดการเมล็ดพันธุ์ การทำปุ๋ยหมักเอง และยาไล่แมลงจากธรรมชาติที่ไม่ใช้สารเคมี จนกระทั่งกลายเป็นต้นแบบของการทำเกษตรปลอดสารพิษของคนในชุมชน ทุกวันนี้บัวแก้วมีชีวิตที่เรียบง่ายที่มีความสุขและ "พอเพียง" ในแบบของตน

สาคร ไรจน์คำลือ การอนุรักษ์ป่าและน้ำ

"เราต้องทำให้พวกเขาเห็นว่าเราทำแล้วมีความสุข คือ ต้องเริ่มตั้งแต่การร้องเพลงไปด้วย ขุดต้นไม้ไปด้วย คือ ไม่ได้รอให้ผลออกมาแล้วไปมีความสุข แต่ระหว่างทำนั้นก็มีความสุขไปด้วย"

แนวคิดที่ประยุกต์มาจากแนวคิดของท่านพุทธทาสภิกขุ ทำให้สาครซึ่งเป็นนักกิจกรรมตัวยงมาตั้งแต่สมัยเรียน โดยเฉพาะด้านการอนุรักษ์ป่าและต้นน้ำกลายเป็นผู้นำที่ทำงานด้านอนุรักษ์ป่าและต้นน้ำให้กับเด็กเยาวชน และชาวบ้านของชุมชนจันทจำใต้มายาวนานกว่า ๒๐ ปี นอกจากนี้ยังนำแนวคิดในเรื่องการปลูกป่าแบบผสมผสาน ด้วยการปลูกต้นไม้หลากหลายชนิดในพื้นที่เดียวกัน ทำให้เกิดผลสำเร็จในการสร้างพื้นที่ป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์และมีความหลากหลายทางชีวภาพแก่ชุมชน สาครยังเป็นคนต้นแบบที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง ด้วยมุมมองที่ว่า "ลดรายจ่ายมองที่สุขภาพกายและใจเป็นสำคัญ"

รายชื่อครัวเรือนพอเพียงอาสา

๑. นายมงคล จินดาธรรม	๓๑. นายสมัย ใจบำรุง	๖๑. นายสมหมาย จับใจนาย	๘๑. นายทอง สารตะคา	๑๐๕. นายบุญยืน จิ๋มปัน
๒. นางสาวรวม จินดาธรรม	๓๒. นายบิลลี่ ลาคคมน์	๖๒. นางณัฐธิดา พิมัน	๘๒. นายจรัส ต๊ะต้องใจ	๑๐๖. นายอินตา บุญมากาศ
๓. นางศรีพรรณ จินดาธรรม	๓๓. นางบัวเหลียว ชัยวัน	๖๓. นางสาวสดี แปงทอน	๘๓. นายเอนก มโนแสน	๑๐๗. นางอัมพร การุม
๔. นายประสิน ทาพันธ์	๓๔. นางอุษา ราวิชัย	๖๔. นายบุญรอด สุธรรมมา	๘๔. นายสุขเกษม การุม	๑๐๘. นายสนัด กันธิพรวัว
๕. นายเอกชัย จินดาธรรม	๓๕. นางนิทรานิชฐ เบ้าที	๖๕. นายสมบัติ ปันหมู	๘๕. นางจันทร์เพ็ญ มูลกาศ	
๖. นางอรุณี ชุ่มมงคล	๓๖. นายสยอง ชัยวงศ์วัน	๖๖. นางนงลักษณ์ ทะนะเป็ก	๘๖. นายคำปัน มูลกาศ	
๗. นายเกษียร ชุ่มมงคล	๓๗. นางลำไย ราวิชัย	๖๗. นายศรีทัย เสนา	๘๗. นายทองสุกร กันแก้ว	
๘. นางจิราพร บัวจี	๓๘. นายบุญเย็น ปู่หล้า	๖๘. นางจิตนันท์ จันทร		
๙. นายกองคำ เรืองศรี	๓๙. นางเพ็ญศรี ก่อใจ	๖๙. นายคำ กันแก้ว		
๑๐. นางราตรี จับใจนาย	๔๐. นายอินแดง จับใจนาย	๗๐. นายสาคร โรจน์คำลือ		
๑๑. นายอัศวิน อุ่นเรือน	๔๑. นางพรณี ปัญญาดี	๗๑. พระครูประสิทธิ์ ปุณฺณคม		
๑๒. นายพิชัย รินนายรักษ์	๔๒. นายเฉลิมชัย ปิงยอง	๗๒. นางดวงจิตร แจ้งสวน		
๑๓. นายคำปัน ทาชนะ	๔๓. นางกองคำ สุภาชี	๗๓. นางสมจรรณ ปงกันคำ		
๑๔. นายตระกูล สุราเมย์	๔๔. นางสมนึก คำภีระ	๗๔. นายสีไว สุเคนัน		
๑๕. นางผ่องศรี จินดาธรรม	๔๕. นางอุไร จับใจนาย	๗๕. นางทองเลื่อน อิน้อมธรรม		
๑๖. นายบุญทา จินดาธรรม	๔๖. นางลัดดา สุยะตา	๗๖. นางกานแก้ว โกแสนตอ		
๑๗. นายกิ่งกาญจน์ จินดาธรรม	๔๗. นางสาวคำ ปิงยอง	๗๗. นางเกสริน กันแก้ว		
๑๘. นายกันทา จินดาธรรม	๔๘. นางเกตุแก้ว ชุ่มมงคล	๗๘. นางวันเพ็ญ ยานะ		
๑๙. นางคำปัน ปิ่นทรายมูล	๔๙. นางจันทร์นวล จับใจนาย	๗๙. นางผ่องพรรณ สารตะคา		
๒๐. นางบัวแก้ว จินดาธรรม	๕๐. นายอำพร ต๊ะต้องใจ	๘๐. นางแจ่มจันทร์ เชื้อนเพชร		
๒๑. นางจันทร์ดี ทาชนะ	๕๑. นายแถลง ปิงยอง	๘๑. นายอำพล ศักดิ์แสน		
๒๒. นางวนิดา นาทะสัน	๕๒. นางจิราภรณ์ จับใจนาย	๘๒. นายสิงห์คำ ปาละนันท์		
๒๓. นายไพบูลย์ วงศ์ใหญ่	๕๓. นายเชา ปงกันคำ	๘๓. นางบัวเขียว วงศ์ศิปีน		
๒๔. นายไกรทอง รินตา	๕๔. นายยรรยง สมบัติใหม่	๘๔. นางมาลัยทอง แสนแพทย์		
๒๕. นายสมบุรณ์ ลือเลิศ	๕๕. นายเจริญ ภีระบรรณ	๘๕. นางอรรณณ วงศ์ใหญ่		
๒๖. นายบุญรัตน์ ลือเลิศ	๕๖. นางบรรจง แสนแพทย์	๘๖. นางสาวจินตนา ฝักใจ		
๒๗. นายเทียม ลือเลิศ	๕๗. นางสาวบานเย็น จับใจนาย	๘๗. นางแก้ว สารตะคา		
๒๘. นายบ่าย สันป่าแก้ว	๕๘. นางวรรณมา ร้องคำ	๘๘. นางอุไร เขาวธานี		
๒๙. นายปัน ไชยเหล็ก	๕๙. นายชาญ บุญยงค์	๘๙. นางจรี จันทรแก้ว		
๓๐. นายอินตา จินดาธรรม	๖๐. นางรัชนิกร จับใจนาย	๙๐. นางกานแก้ว เติมศักดิ์		

ทีมงานภาคสนาม ปตท.

เจ้าหน้าที่ประจำตำบล	นางสาวศิริกร จับใจนาย
เจ้าหน้าที่ประจำภาค	นางสาวฐานันย์ ธาตุอินจันทร์
ที่ปรึกษาภาค	นายมงคล พนมมิตร

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
๕๕๕ ถนนวิภาวดีรังสิต จตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทร. ๖๖(๐)-๒๕๓๗-๒๐๐๐
www.pttplc.com